

ТЕНДЕНЦИИ, СВЪРЗАНИ С УСТАНОВЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СОЦИАЛНА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕВИАНТНО ПОВЕДЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ СПОРТ

Васил Димитров

Национална спортна академия „Васил Левски“, катедра „Мениджмънт и история на спорта“, e-mail: vasil1331@abv.bg

Резюме

Статията разглежда възможностите, които предлагат спортът и спортната активност, за участие на децата в конфликт със закона с цел тяхната социализация и подобряване на тяхното здраве.

Последните изследвания, свързани с агресията, съпътстваща спортните мероприятия, показват, че тя има силно нарастващ характер. Заниженият социален статус на голямата част от българското общество, моралният и ценностен колапс, невъзможността на често сменящите се правителства и на голяма част от институциите да се справят с тези проблеми допринасят за увеличаване на агресията във всичките ѝ форми и най-вече сред младото население (децата). Все по-често се забелязва девиантно поведение на привърженици на спортни клубове преди, по време на и след спортни мероприятия.

Обект на изследване са непълнолетни лица. Част от извадката са имали конфликт със закона, различни форми на проява на девиантно и делинквентно поведение. Изследователският интерес е свързан с установяване на възможностите за социална превенция на девиантно поведение на учениците чрез включването им в спортни отбори.

Ключови думи: социализация, отклоняващо се поведение, спортно право

TRENDS RELATED TO ESTABLISHING OPPORTUNITIES FOR SOCIAL PREVENTION OF DEVIANT BEHAVIOR OF STUDENTS THROUGH SPORT

Vassil Dimitrov

National Sports Academy “Vassil Levski”, Department History and management of sport,
e-mail: vasil1331@abv.bg

Abstract

The article is devoted to trends and problems related to identifying opportunities for social prevention of deviant behavior of pupils by raising their awareness of sports-related violations and in particular sporting mass events. Based on an in-depth analysis of qualitative and quantitative data related to crimes during sporting events, good normative and pedagogical practices aimed at minors are presented. The subject of this study is the normative changes that have occurred in the sphere of sport in recent years.

The research interest is also related to the opportunities for adequate socialization as a main mechanism for maintaining the social order in the contemporary society.

Key words: deviant and delinquent behavior, sport, law, socialization

Съществуването и възпроизводството на девиантно поведение е сложен социален процес, дължащ се на противоречия в обществото и характера на обществените отношения, зависещо от формираната нагласа за спазване на съществуващите норми от социалните субекти.

Нормите, както и културните ценности не са статични. Социокултурната еволюция преобразува условията на съвременната дейност на хората. Затова някои норми престават да съществуват за удовлетворяването на потребностите на обществото, стават неудобни или безполезни. Спортът не е изолиран от другите сфери на живота, променящи се заедно с обществото, новото значение усилва неговите важни културни норми. Под въздействието на социалните измерения се трансформират установените

правила на спорта, преразглежда се отношението към основните концепции, в резултат се променя и самият спорт (Dimitrova, Tsolova, 2015). Основата на това обаче трябва да бъдат добре подготвените специалисти и тяхното желание да бъдат новатори, да обучават и изграждат състезатели – още от най-ранна детска възраст, а това става с правилно подбрани методики, които да бъдат фундамент за добро психическо и физическо здраве (Ivanova, 2016). Един състезател се изгражда само на основата на личност с ценностна система, морал, придържаща се към нормите на поведение в обществото и социалната сфера „спорт“. Именно физическите упражнения и състезателната дейност с ясно определени регламентирани правила и съответни санкции при тяхното нарушение биха могли да бъдат възможност за превенция на девиантно поведение на учениците.

То се определя като „поведение, нарушаващо действащите в дадена социална общност правни, морални, политически, религиозни, естетически и други социални норми, израз на отживелици, на отклонения от господстващия начин на живот. Има конкретно историческо съдържание и не включва дължащите се на биопсихична патология на личността отклонения в поведението ѝ“ (Mantarova, 1997). Социално груповото (т.е. субективното) или индивидуалното нарушение на установените норми визира понятието девиантно поведение.

„Човек е създал правила за поведение не защото знае, а именно защото не познава всички последици на конкретното си поведение. И най-характерната черта на познатите ни морал и право е, че те се състоят от правила на поведение, които следва да се спазват, независимо от известните последици от дадено поведение“ (Hayek, 1998).

Предмет на социологическа концептуализация на девиацията е не отделният акт на престъпване на закона, а цялостната отпавна точка на индивидуалното и груповото поведение, водеща до реализирането на различни от общоприетите поведенчески стратегии (Galabov, 2005).

Престъпното поведение е резултат на противоречията между социокултурните цели и стремежи на личността и съществуващите в обществото правно-организационни средства за тяхното постигане (Merton, 1966).

„Повишаването на социалната ефективност на правото е основна цел и критерий за неговото прогресивно развитие. Главната насока в развитието на дадена правна система обаче се определя от това, доколко тя съвпада с прогресивните тенденции в развитието на обществото като цяло“ (Gerdzhikova, Kozhuharova, 1997).

Хипотези:

- предполагам, че в процеса на изследването ще бъдат разкрити различни проблеми и вариации, свързани с правната култура на ученици, съпътстващи спортни групови прояви, и особеностите ѝ на проява в национален мащаб;
- смятам, че реализирането на колективни проекти с определена спортна насоченост ще допринесат за психосоциална превенция на девиантното и престъпно поведение на малолетни и непълнолетни лица;
- допускам, че научната разработка ще допринесе за обогатяване на теоретичните и практическите знания, правната информираност на гражданите и длъжностните лица.

Методология

Целта на изследването е да се разкрият възможности, свързани с повишаване на правната информираност на учащите относно нарушенията и последващите санкции при практикуване на спорт и особено при спортни групови прояви, с цел психосоциалната превенция сред малолетни и непълнолетни лица, свързани със спортни мероприятия.

От така поставената цел произтичат следните основни **задачи**:

- да се анализират актуални качествени и количествени данни, свързани с престъпления сред учащи, нейните проявления сред малолетните и непълнолетни лица, свързани със спортни мероприятия;

➤ да се представят добрите нормативни и педагогически практики по отношение превенцията на агресията, съпътстваща посещенията на спортни събития сред младите;

➤ да се изведат изводи и препоръки с оглед оптимизация и усъвършенстване на правната култура и психосоциалната превенция на юношите с девиантно поведение.

Предмет на изследването са добрите нормативни и педагогически практики, имащи отношение към противодействие на противообществени и хулигански прояви, съпътстващи спортни мероприятия сред учениците.

Обект на изследване са нормативните промени, настъпили в сферата на спорта през последните години.

За решаването на основните задачи, постигането на целта и доказване на хипотезите е приложена комплексна методика от проучване на нормативни и литературни източници, контент анализ и включено наблюдение.

Научното изследване е проведено в периода от януари 2016 до март 2019 г.

Анализ на резултатите

Отклоняващото се поведение, включващо и „насилие се явява едно от най-разпространените форми на нарушаване на човешките права, която пряко или косвено оказва въздействие на всички. То варира в широки граници и включва: обиди и подигравки, а според други автори – склонността към сбивания, към физическа разправа“ (Dimitrova-Denkova, 2010).

Нормативна база

България ратифицира през 1996 Европейска конвенция за насилието и лошото поведение на зрители при спортни прояви и в частност футболни срещи.

Релевантни актове от Европейското законодателство и решения са:

➤ Конституцията – свободата на сдружаване, включително при учредяването на спортни клубове, недопускането на упражняването на права, ако това накърнява права или законни интереси на други;

➤ Отделни проявления, свързани с нарушаването на обществения ред, включително при посещение на спортни масови прояви, са описани в Наказателния кодекс, чл. 325 НК;

➤ Чл. 2. (1) Административнонаказателно отговорни лица са пълнолетните български или чужди граждани, както и навършилите 16 години, но ненавършили 18 години, извършили хулиганска проява по смисъла на чл. 1, ал. 2 УБДХ;

➤ (2) В случаите на чл. 1, ал. 4 УБДХ, когато нарушителят е непълнолетен и с оглед на характера на деянието и на личността му може да бъде поправен с мерки за обществено въздействие, се прилагат разпоредбите на Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ZBPPMN).

Таблица 1

Малолетни и непълнолетни лица, водени на отчет в детските педагогически стаи през 2017 г. по статистически зони, статистически райони и области⁸

Статистически зони Статистически райони Области	Общо	Възраст					
		8–13 г.			14–17 г.		
		всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общо за страната							
Лица, водени на отчет в ДПС за годината – общо	9 146	1 993	1 556	437	7 153	5 786	1 367
в т.ч. лица, заведени на отчет през годината	3 170	826	648	178	2 344	1 919	425

Към настоящия момент това е актуалната статистика, като към нея трябва да се имат предвид и големият брой неразкрити или недокладвани в полицията престъпления, извършени от непълнолетни.

Такива учащи се са все още в образователната сфера и могат да бъдат взети и възпитателни, и превантивни мерки.

Ключова роля в мерките срещу девиантното поведение и хулиганските прояви има Законът за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия. Особено важно значение има и новият Закон за спорта, който се явява специален закон, уреждащ материята, свързана със спортни прояви. Включително новите учебни планове, свързани с придобиване на различните квалификации, свързани със спорт, трябва да могат да отговорят на съвременните предизвикателства пред обществото.

Образователните цели на учебната програма в осми клас са насочени към: овладяване на теоретичните знания, които се отнасят до техниката и тактиката на изучаваните спортове и спортни дисциплини, до тяхното въздействие и приложна стойност; разбиране на значението и ролята на специфичните знания и умения и на специализираната двигателна подготовка за успешното и ефективно изпълнение на двигателните задачи и за самоусъвършенстване; предприемане на мотивирани решения и начини на действие в конкретни ситуации, свързани с риск за личното здраве и здравето на околните и преодоляване на различни по вид емоционални състояния и формиране на самоконтрол. Стимулиране на самооценяването, самовъзпитаването и самоутвърждаването на ученика в групата, отбора, общността.

Именно в овладяване на различните спортове и придобиването на теоретични знания е мястото на повишаването на специфични знания, отнасящи се до риск за личното здраве, така и с последствията от неправомерни действия, които често съпътстват спортните масови прояви. На фиг. 1 е спортният календар за 2018–2019 г. на АБУФВС.

Когато социализацията е нарушена и няма ефективен социален контрол на различни равнища и отношения в обществото, се стига до проява на насилствени прояви.

„При характеристиката на социалните роли поведението на индивидите се разглежда във връзка с тяхното място в социалната система и с тези очаквания, които се предявяват към тях като представители на дадената роля“ (Dimitrova, 2017).

Изследването на отговорността и пропуските в правната ѝ уредба разглежда и статията на Емануил Коларов (2012) „Гарантиране на обществения ред при спортни мероприятия“, в която детайлно са анализирани задълженията на държавни органи, спортни организации, спортни клубове и най-вече на противоправни нарушители на обществения ред по време на спортни мероприятия.

Ефективността на психосоциалната превенция на девиантното и престъпно поведение на юношите зависи от съчетаването на спорта с общо възпитателната работа в училище. Добри практики, потвърждаващи всичко, изброено дотук, ясно се открояват в научни разработки, посветени на конния спорт и леката атлетика. При малко на брой лица и фактори се наблюдават очаквания за високи стресови реакции. Това налага в процеса на обучение по отделните елементи да се подхожда внимателно и строго индивидуално с отделните участници (Valev, Atanasov, 2014).

Леката атлетика е най-широко практикуваният спорт в България и събитията, включени в него, изпълняват разнообразни задачи (Slavchev, 2012). Това се потвърждава от редица спортни експерти, работещи по проблематиката, свързана с обучението и възпитанието на деца в Република България (Slavchev; Yonov, Slavchev & Slavchev).

Изследвани са и конкретни състезания по лека атлетика (Gutев, G., Karabiberov, J., Dimova, I., Guteva, H., Gutev, K., 2016; Dimova Iva, Grigor Gutев, Hristyana Guteva, Petya Petkova, Valentin Filipov, 2017; Гутев, Г., К. Райчев, Ива Димова, 2017; Гутев, Г., 2010).

Положителни инициативи в спортната дейност развиват и редица организации за спорт в свободното време (Draganov, G., Ilieva, D.).

Спортното право е правен отрасъл, съвкупност от норми, които регулират обществените отношения в спорта и физическото възпитание. Подкрепям становището на З. Захариев, според когото спортното право се реализира като подотрасъл на гражданското право със своята изразена специфика. Това е така, защото основен субект на спортното право са гражданите (Захариев, З., Захариев, В. 2015). Спортното право като наука ползва всички специфични научни методи, които се използват и от останалите юридически науки. При нарушения, свързани с непълнолетни, възниква ли гражданска отговорност в случаите на спортни състезания, ако настъпи непредвиден масов инцидент – сбиване, което е често срещано между привърженици на отбор, дискриминационни прояви, унищожаване на вещи и други неблагоприятни събития; кой субект носи гражданска отговорност за вреди, настъпили при сблъсъци преди, по време и след приключването на спортни състезания; какъв е видът на отговорността и нейният размер. Въпросите, които се пораждат, засягат не само нарушителите, но е важно и как да се защити жертвата в подобни случаи?

СПОРТЕН КАЛЕНДАР за 2018/2019 година				
№	Спортни мероприятия/Състезания	Място на провеждане	Дата на провеждане	Партньори на проявата
1.	Спортно-подготвителни игри за ученици от I до IV клас на територията на София-град /по наредба/	Училищни физкултурни салони	Учебна 2018/2019 г.	АБУФВС, РИО - София-град, Олимпийски клуб към НСА
2.	Състезание по детска лека атлетика на територията на София-град	Училищни открити спортни съоръжения	Учебна 2018/2019 г.	АБУФВС, РИО - София-град
3.	Туристически поход	Витоша	Учебна 2018/2019 г.	АБУФВС, Български туристически съюз
4.	Трети турнир по плуване за ученици от I до IV клас	97 СУ „Братя Миладинови“ – София	м. март, април 2019 г.	АБУФВС, РИО - София-град

Фиг. 1. Спортен календар на АБУФВС за 2018/2019 г. ¹¹

Имуществена отговорност възниква и ако е нарушено антидискриминационното законодателство – ако зрители малтретират или обиждат други лица поради различната народност, раса, пол и т.н. Организаторът отговаря и ако на стадиона се пеят песни с дискриминационно съдържание или се издигат дискриминационни лозунги (Goleva, 2017).

Относно задължителното заснемане на поведението на посетителите има положителни тенденции, които идват, от една страна, от задължителните лицензионни режими и, от друга страна, непрекъснатото подобряване на качеството на техническите средства, камерите с висока разделителна способност вече са налице и достъпни ценово. Положително е и въвеждането на допълнителни изисквания относно разполагането и използването на видеокамери с цел документирането на събрания доказателствен материал.

Собствениците или ползвателите на спортни обекти и съоръжения, както и организаторите на спортни мероприятия ще трябва да извършат разходи, свързани с техническо оборудване, необходимо за осигуряване на безопасността и сигурността на посетителите на тези мероприятия.

Като положителни промени можем да посочим и разширените правомощия на ръководителя по сигурността и безопасността на спортното мероприятие, свързани с

недопускането на лица с наложени принудителни административни мерки и на малолетни и непълнолетни без придружител в спортната зона и спортния обект. Въведено е изискването съгласието на дееспособен придружител на малолетни и непълнолетни да се удостоверява с декларация.

„Не можем да очакваме спортната дейност сама по себе си да доведе до позитивно личностно развитие. За да се случи това, трябва внимателно да бъде организирана средата, взаимоотношенията и взаимодействията в нея“ (Zhelyazkova-Koynova, Zh., 2018). Те, от своя страна, се развиват изключително динамично, като все повече се наблюдава стремежът към ярка индивидуална изява на подрастващите (Ivanova, 2015), което невинаги е свързано с проявата на положително отношение към заобикалящата действителност и лицата, представляващи социалните роли в нея.

Дискусия

Липсва отговорност при организирани групи посетители: фен клубове, агитки и др. Уредбата на придружителите и техния отговорник в настоящия текст на закона е недостатъчна.

Рискът от увреждане на други лица е много голям по време на футболни състезания и затова трудно застраховател би застраховал имуществената отговорност на организатора.

Предстои нормативно да се уредят множество въпроси, свързани с опасността от възникване на вреди и тяхното обезщетяване в областта на спорта.

Реализирането на колективни проекти с определена спортна насоченост на деца дава възможности за повишаване правната култура и информираността относно спорта. Целта е да се подобряват техните взаимоотношения, както и възможност за социално интегриране на деца с антисоциално поведение.

Литература

Вълев, Ю., Атанасов, Р. (2014). Страхът при начално обучение по конен спорт. Спорт и наука, 4, 40.

Гутев, Гр. Препятствено бягане на 110 метра за мъже – състояние и тенденции в развитието. Международна конференция на Катедра „Лека атлетика“, 2010 г., Лека атлетика и Наука, бр. 1 (10), 2010, Тип Топ Прес, София, 2010 (с. 71–76).

Гутев, Гр., К. Райчев, И. Димова. Изменение на физическия и техническия потенциал на 15–16-годишни футболисти, Конференция Враца 21–22.04.2017, Европейски стандарти в спортното образование, Враца, 2017

Гълъбов, А. (2005). Структури на отклоняващото се поведение (с. 413–426). В: Фотев, Г., Златанова, В., Ерменов, Б., Гълъбов, А. и др.: Социология на отклоняващото се поведение. София: ИК „Просвета“.

Димитрова-Денкова, А. (2010). Социални кризи и насилие. В: Сборник доклади от годишната университетска научна конференция на НВУ „Васил Левски“. Велико Търново: УИ „Васил Левски“, том 10, с. 81–85.

Димитрова, А. (2017). Социология на спорта. Университетски учебник. София: НСА ПРЕС, с. 147.

Димитрова-Денкова, А., Цолова, В. (2015). Отклоняващо се поведение и спорт. В: Сборник научни доклади „Научно-приложни изследвания във физическото възпитание и спорта“. София: НСА ПРЕС „Васил Левски“, Център за следдипломна квалификация, с. 92.

Европейска конвенция за насилието и лошото поведение на зрители при спортни прояви и в частност футболни срещи. Обн., ДВ, бр. 82 от 1996 г.

Желязкова-Койнова, Ж. (2018). Насърчаване на позитивното личностно развитие през младостта чрез спорт: създаване на подходящи контексти. В: Диагностика и програми за позитивно психосоциално развитие през младостта. НСА Прес (електронно издание).

Захариев, З., Захариев, В. (2015). Актуални проблеми на публично правни регулации в управлението на спорта. Спорт и наука, изв. бр. 1, 14.

Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН).

ЗАКОН за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия. Обн., ДВ, бр. 96 от 29.10.2004 г., в сила от 30.11.2004 г. изм. бр. 86 от 18.10.2018 г., в сила от 18.01.2019 г.

ЗАКОН за физическото възпитание и спорта Обн. ДВ, бр.86, от дата 18.10.2018 г.

Иванова, В. (2016). Оптимизиране на физическата подготовка по художествена гимнастика за девойки младша възраст, Дисертация, НСА „В. Левски“, София. Илиева, Д. (2015). Спортните събития на БАСВ като специфичен продукт за удовлетворяване на спортологични потребности на различни социално-демографски групи. Аспекти на съвременната подготовка във физическото възпитание и спорта. – В: Сборник доклади. ISBN 978-954-718-406-0, НСА ПРЕС, С.

Илиева, Д. Анализ на мениджмънта на спортни събития в системата на спорта за всички в България., – В: Спорт и наука, ISSN 1310-3393, изв. бр. 1, С., 2015.

Йонов, Й., Славчев, А., Славчев, И. (2011). Българският принос в обучението и състезанията по лека атлетика за деца. Лека атлетика и наука, 1, 108–117.

Коларов, Е. (2012). Гарантиране на обществения ред при спортни мероприятия (с. 83–92). В: Научни трудове на Русенския университет. Русе: УИ „Ангел Кънчев“, том 51, серия

Конституция на Република България (Обн., ДВ, бр. 56 от 13.07.1991 г., в сила от 13.07.1991 г., изм. и доп., бр. 85 от 26.09.2003 г. изм. и доп., ДВ. бр.18 от 25.02.2005 г., бр. 27 от 31.03.2006 г., бр.78 от 26.09.2006 г. – Решение № 7 на Конституционния съд от 2006 г., бр. 12 от 6.02.2007 г., изм. и доп. ДВ. бр. 100 от 18 декември 2015г.).

Мантарова, А. (1997). Отклоняващо се поведение (с. 323–324). В: „Енциклопедичен речник по социология“, Второ издание, БАН. София: Изд. „М-8-М“.

Мертон, Р. (1966). Социална структура и аномия. В: Социология престъпности. Москва: Изд. „Прогресс“.

НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС В сила от 01.05.1968 г. Обн., ДВ. бр. 26 от 2 април 1968 г., изм. и доп. ДВ. бр. 16 от 22 февруари 2019 г. Глава осма „а“. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СПОРТА (НОВА – ДВ, БР. 60 ОТ 2011 Г.), чл. 307.

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УКАЗ № 904 ЗА БОРБА С ДРЕБНОТО ХУЛИГАНСТВО в сила от 03.12.2004 г. Издаден от министъра на вътрешните работи и Министерството на правосъдието. Обн., ДВ. бр. 106 от 3 декември 2004 г., изм. ДВ, бр. 70 от 29 август 2006 г.

РЕШЕНИЕ 2002/348/ПВР НА СЪВЕТА от 25 април 2002 г. относно сигурността във връзка с футболни срещи с международно значение.

Спортен календар на АБУФВС за 2018/2019 г.

<http://abufvs.com/wp/wpcontent/uploads/2018/07ABUFVS.docx.jpg>

СПОРТНА ЕТИКА в Закона за спорта в глава осма, чл. 41.

Статистически зони, статистически райони и области <http://www.nsi.bg/bg/content/>.

Учебна програма по физическо възпитание и спорт за 8 клас (общообразователна подготовка). Приложение № 26 към т. 26 УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА VIII КЛАС, в сила от учебната 2017/2018 г., утвърдена със Заповед № РД09-301 от 17.03.2016 г.

УКАЗ № 904 ОТ 28.12.1963 г. ЗА БОРБА С ДРЕБНОТО ХУЛИГАНСТВО. Отражена деноминацията от 05.07.1999 г. изм., ДВ, бр.93 от 25 ноември 2011 г.

- Хайек, Ф. (1998). Илюзия на социалната справедливост. Право, законодателство и свобода, II. София: УИ „Св. Кл. Охридски“, София, с. 33.
- Draganov, G. (2016) Study of personal characteristics, competencies and skills of managers in sport business entities, *Research in Kinesiology*, Vol. 44, No. 2, pp. 232-237
- Dimova Iva, Grigor Gutev, Hristyana Guteva, Petya Petkova, Valentin Filipov, Studying mesocycle content of Bulgarian female 400 m athletes (U20), *International Scientific Conference: Effects of Applying Physical Activity on Anthropological status of Children Adolescents and Children* 11th-12th December 2017, Beograd Serbia.
- Gutev, G., Karabiberov J., Dimova I., Guteva H., Gutev K., Modeling 110 m hurdle stride based on sport result factors (men), 24th International Congress of Physical Education and Sport (School of Physical Education & Sport, D.P.E.S.S., Democritus University of Thrace), Komotini, Greece, 20-22 of May 2016.
- Gutev, Grigor, Kiril Raychev, Iva Dimova, Changing the Physical and Technical Potential of 15-16 Year Old Soccer Players, *Vratsa Conference* 21-22.04.2017, European Standards in Sport Education, Vratsa 2017.
- Gutev, G., Comparative Analysis of Results in the 110m Men's Obstacle Course - Athletics World Championships (Helsinki 2005, Osaka 2007 and Berlin 2009), *Fifth International Scientific Congress Sport, Stress and Adaptation, Sport and Science Magazine - Extraordinary Issue*, 2010 Part 1, Type Top Press, Sofia 2010, (pp. 157-161).
- Ivanova, V. (2015). Research of the Speed with 10-12-Year-Old Rhythmic Gymnasts, *Research in Kinesiology* 2015, Vol. 43, No. 2, pp. 228- 233.
- Slavchev, I. (2012). Track and Field Competitions and Their Place in the Event Management Theory. *Sport & Science*, 2 (Extra), 307-310.
- [Ht://gramada.org/](http://gramada.org/) – Голева, П. Непозволеното увреждане в lex sportiva? В: Грамада. 4.12. 2017 г.)
- [Ht://gramada.org/](http://gramada.org/) - Goleva, P. Nepozvolenoto uvrezhdane v lex sportiva? V: Gramada. 4.12. 2017 g.)